

Απορρόφηση με Βαθμίδες

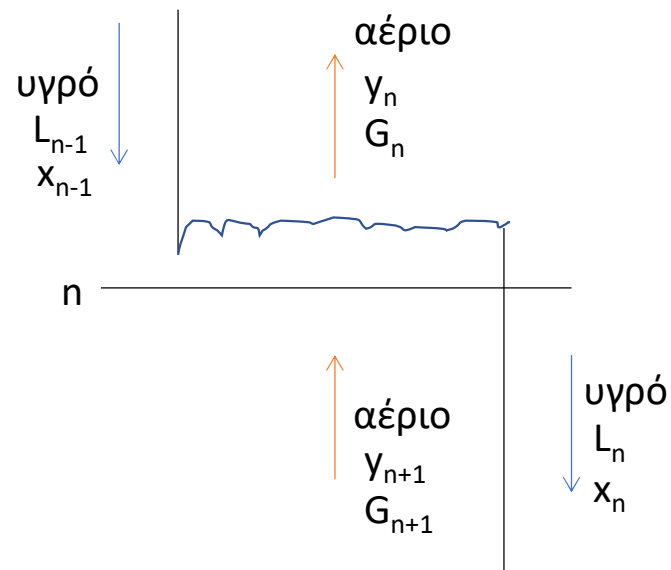
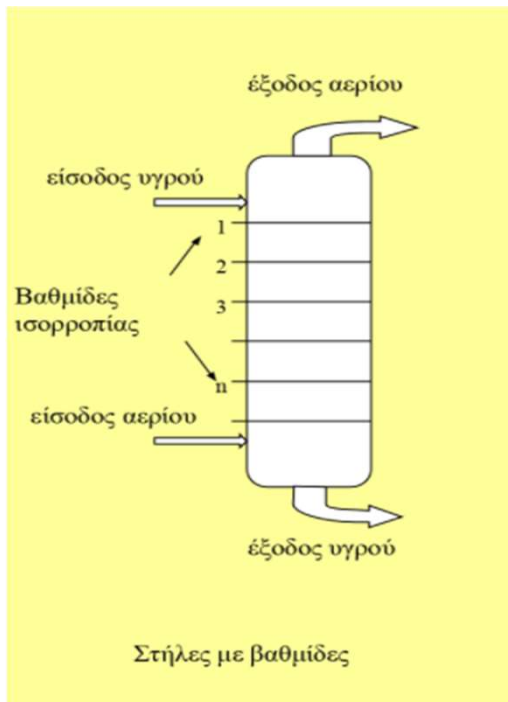
Φροντιστήριο 6

Σύντομη Επανάληψη

Θέμα Συζήτησης: Σχεδιασμός στήλης απορρόφησης με δίσκους.

- Ισορροπία αερίου-υγρού
- Διαχωρισμός μίγματος αερίων μέσω της επαφής του με ένα υγρό που διαλύει κάποια ή ένα από αυτά
- Επιλογή διαλύτη για απορρόφηση συγκεκριμένου/-ων συστατικών
- Μέθοδος McCabe Thiele για υπολογισμό βαθμίδων στήλης απορρόφησης.

Απορρόφηση με Βαθμίδες

y_n σε ισορροπία x_n στο όριο διαλυτότητας

Το y_n συνδέεται με το x_{n-1} με την εξίσωση λειτουργίας

Νόμος Henry (Ισορροπία)

Ο νόμος Henry ισχύει για αραιά μίγματα.

$$P_i = x_i H_i$$

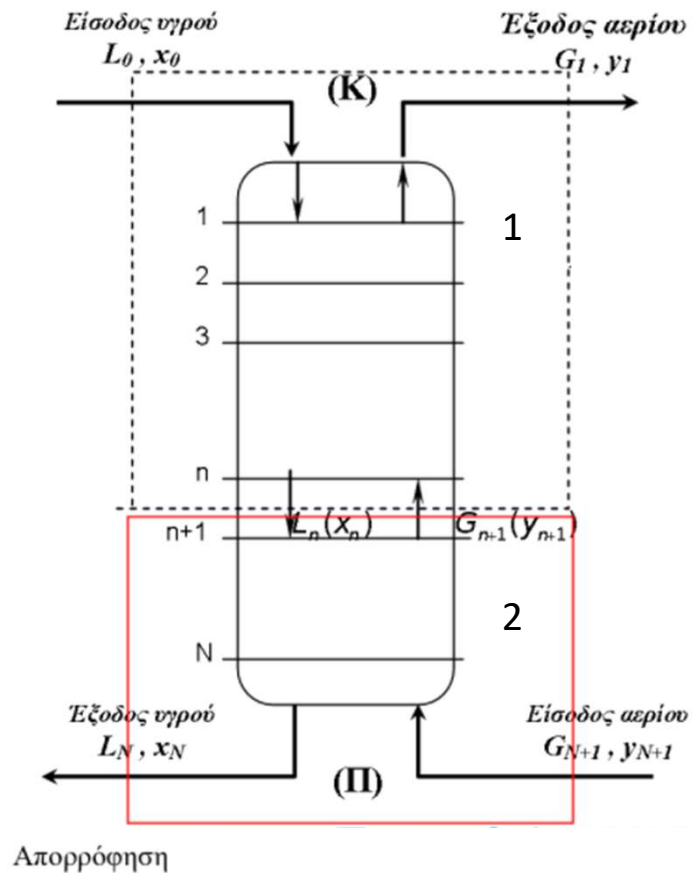
με x_i το γραμμομοριακό κλάσμα του αερίου i στην υγρή φάση, P_i την μερική πίεση του αερίου i και H_i την σταθερά Henry σε μονάδες πίεσης.

Η διαλυτότητα εξαρτάται από θερμοκρασία και πίεση.

Σε συνδυασμό με τον νόμο Dalton:

$$P_i = y_i P \rightarrow y_i = \frac{P_i}{P} \rightarrow y_i = \frac{H_i}{P} x_i = m x_i \quad \text{γραμμή ισορροπίας με κλίση } m \text{ και αρχή την αρχή των αξόνων.}$$

Ισοζύγια Στήλης Απορρόφησης

$$L_0 + G_{n+1} = L_n + G_1$$

$$L_0 x_0 + G_{n+1} y_{n+1} = L_n x_n + G_1 y_1$$

Αραιά μίγματα: $L_0 = L_n = L$ και $G_{n+1} = G_1 = G$

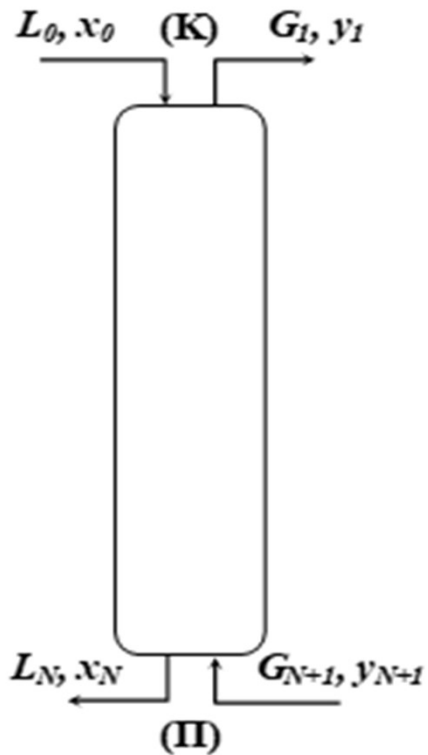
$$y_{n+1} = \frac{L}{G} x_n + y_1 - \frac{L}{G} x_0 \quad \text{ή}$$

$$y_{n+1} = \frac{L}{G} x_n + y_N - \frac{L}{G} x_N$$

$$\text{Ισχύει } y_1 - \frac{L}{G} x_0 = y_N - \frac{L}{G} x_N$$

Πρώτο σημείο το y_1, x_0 και τελευταίο y_{N+1}, x_N

Γραμμή Λειτουργίας

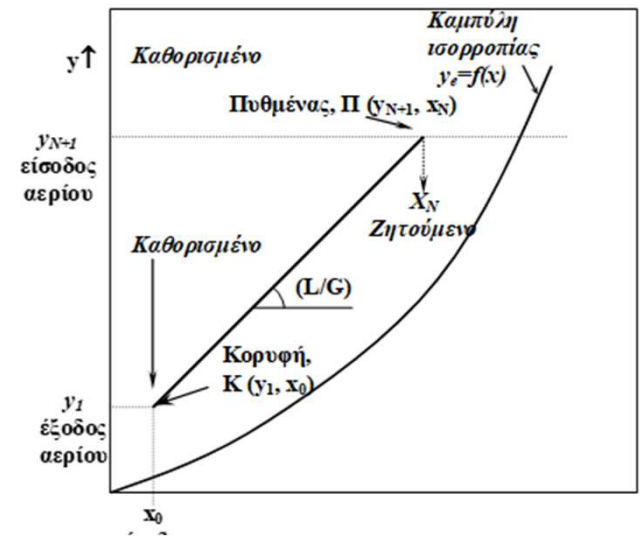
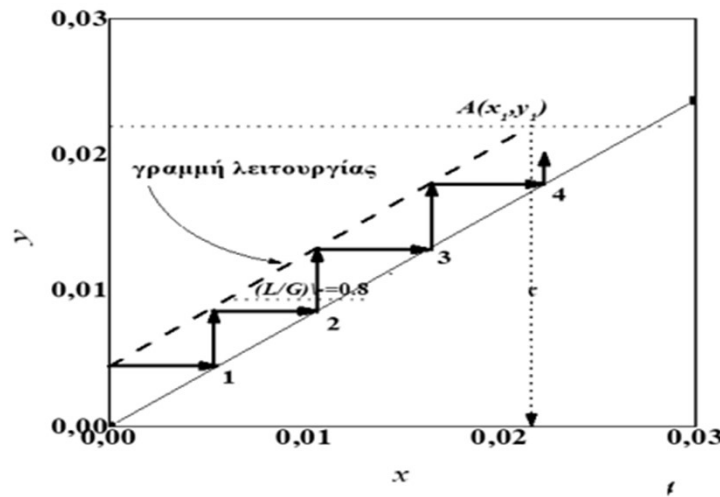

Ολικό ισοζύγιο: $L_0 + G_{N+1} = L_N + G_1$

Ισοζύγιο διαλυτού: $L_0 x_0 + G_{N+1} y_{N+1} = L_N x_N + G_1 y_1 \rightarrow$

$\rightarrow y_{N+1} = \frac{L}{G} x_N + y_1 - \frac{L}{G} x_0$

με L/G να ορίζεται λόγος ροής.

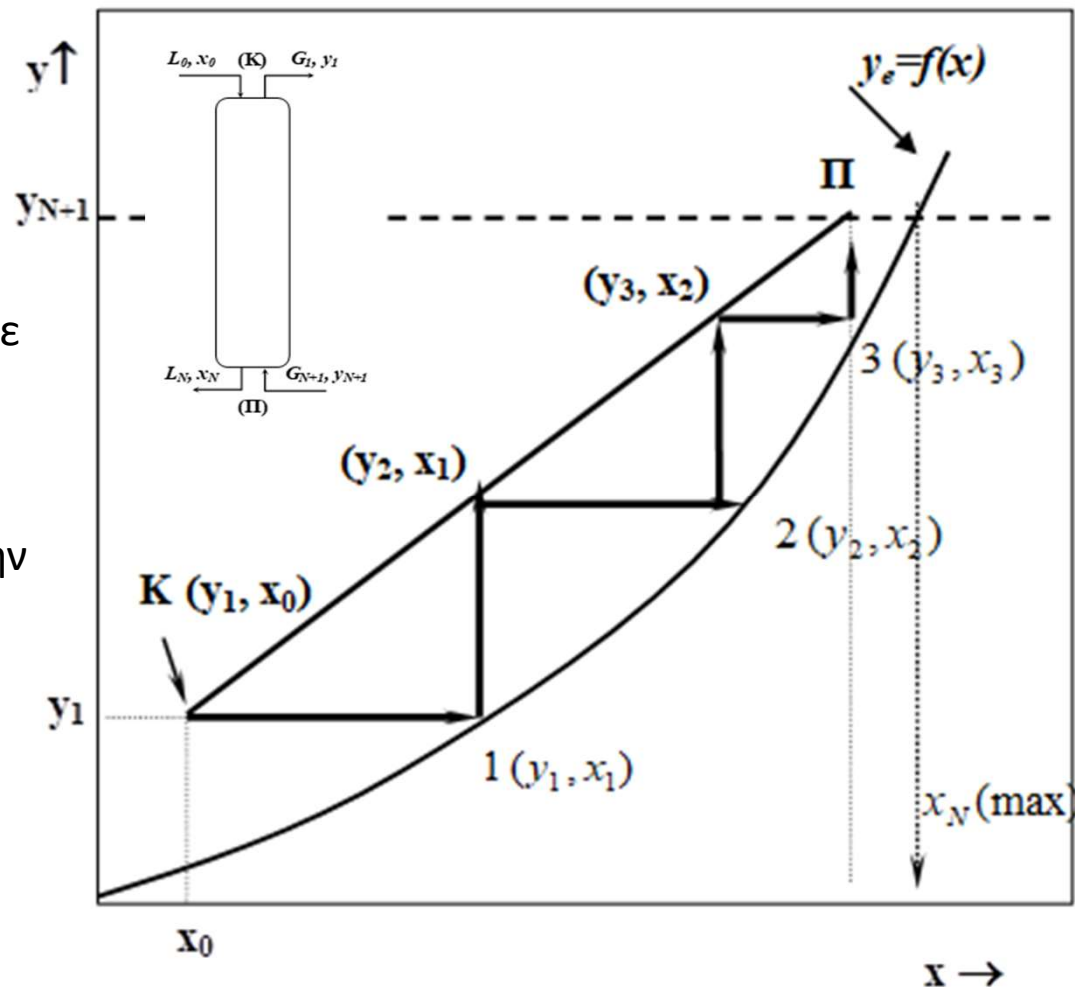
Μέθοδος McCabe- Thiele

Βήμα 1^ο : Κατασκευάζουμε την καμπύλη ισορροπίας. Προκύπτει ευθεία από την αρχή των αξόνων αν το m είναι σταθερό

Βήμα 2^ο : Κατασκευάζουμε την γραμμή λειτουργίας με βάση τα δεδομένα και το απαιτούμενο (L/G)

Βήμα 3^ο : Σχεδιάζουμε τις θεωρητικές βαθμίδες ξεκινώντας από το σημείο (y_1, x_0) , έχοντας σαν όρια την γραμμή λειτουργίας και την καμπύλη ισορροπίας, $y_e = m \cdot x$

Βήμα 4^ο : Μετράμε τις σχεδιασμένες βαθμίδες πάνω στην καμπύλη ισορροπίας

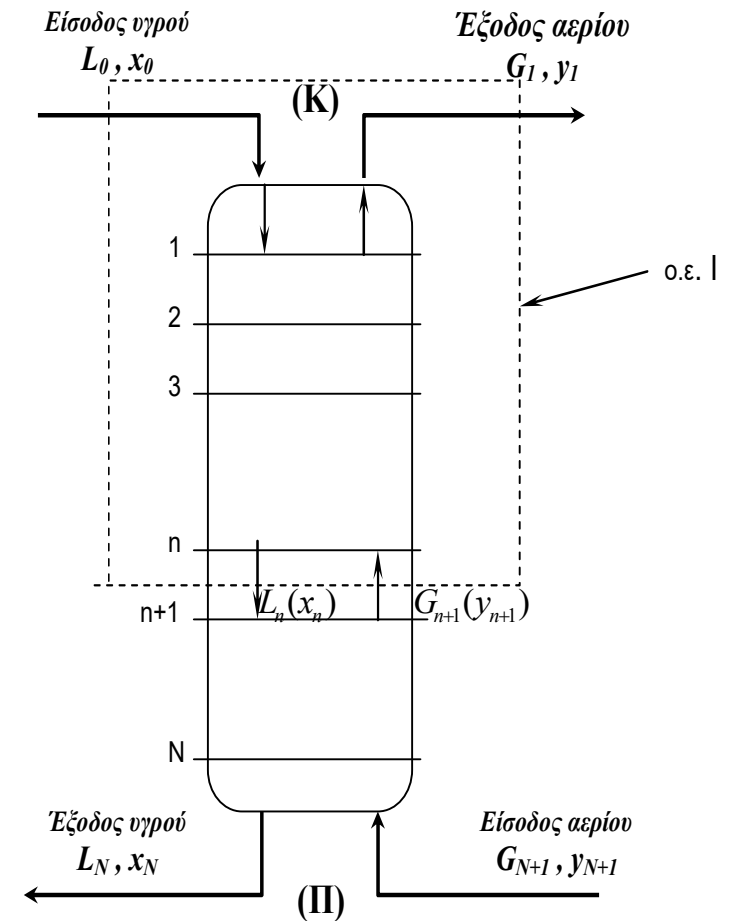

Μέθοδος Kremser-Soudter and Brown, KSB

$$\frac{y_{N+1} - y_1}{y_{N+1} - m_i x_0} = \frac{A^{N+1} - A}{A^{N+1} - 1}, \text{ με } m_i = \frac{H_i}{p}, \text{ με } N \text{ ο αριθμός των βαθμίδων}$$

και παράγοντας απορρόφησης $A = \frac{L}{m_i G}$

$$N = \frac{1}{\ln(A_0)} \ln \left[\left(\frac{y_B - mx_T}{y_T - mx_T} \right) \left(1 - \frac{1}{A_0} \right) + \frac{1}{A_0} \right]$$

Διαχωρισμός Πυκνών Αερίων Μιγμάτων

$$L_o + G_{n+1} = L_n + G_1$$

Όπως και για τα αραιά μίγματα:

$$L_o x_o + G_{n+1} y_{n+1} = L_n x_n + G_1 y_1$$

Αλλά τώρα: $L' = L_o(1 - x_o) = L_N(1 - x_N) = L(1 - x)$

και $G' = G_{N+1}(1 - y_{N+1}) = G_1(1 - y_1) = G(1 - y)$

Γενικά $G' < G_{N+1}$ και $L' > L_o$, γιατί το διαλυτό αέριο πηγαίνει από την αέρια στην υγρή φάση.

Το ισοζύγιο γίνεται: $\frac{L'}{1-x_o} x_o + \frac{G'}{1-y_{n+1}} y_{n+1} = \frac{L'}{1-x_n} x_n + \frac{G'}{1-y_1} y_1$

Και αν ορίσω νέα γραμμομοριακά κλάσματα: $X = \frac{x}{1-x}$, $Y = \frac{y}{1-y}$, τότε

$$Y_{n+1} = \frac{L'}{G'} X_N + Y_1 - \frac{L'}{G'} X_o$$

Διαχωρισμός Πολυσύνθετων Μιγμάτων

Παραδοχή αραιών μιγμάτων, ώστε να ισχύει ο νόμος του Henry.

Sherwood, Pigford and Wilke:

$$\text{Κορυφή : } L_M^S (X_i - X_{i,K}) = G_M^O (Y_i - Y_{i,K})$$

$$\text{Πυθμένας : } L_M^S (X_{i,\Pi} - X_i) = G_M^O (Y_{i,\Pi} - Y_i)$$

Καμπύλη ισορροπίας: $Y=KX$ με $K = m(G_M/G_M^O)/(L_M/L_M^S)$ αλλά για αραιά μίγματα $K=m$.

Το κάθε συστατικό έχει την δική του γραμμή λειτουργίας, αλλά όλα με κοινή κλίση L_M^S / G_M^O .

McCabe Thiele για Πολυσύνθετα Μίγματα

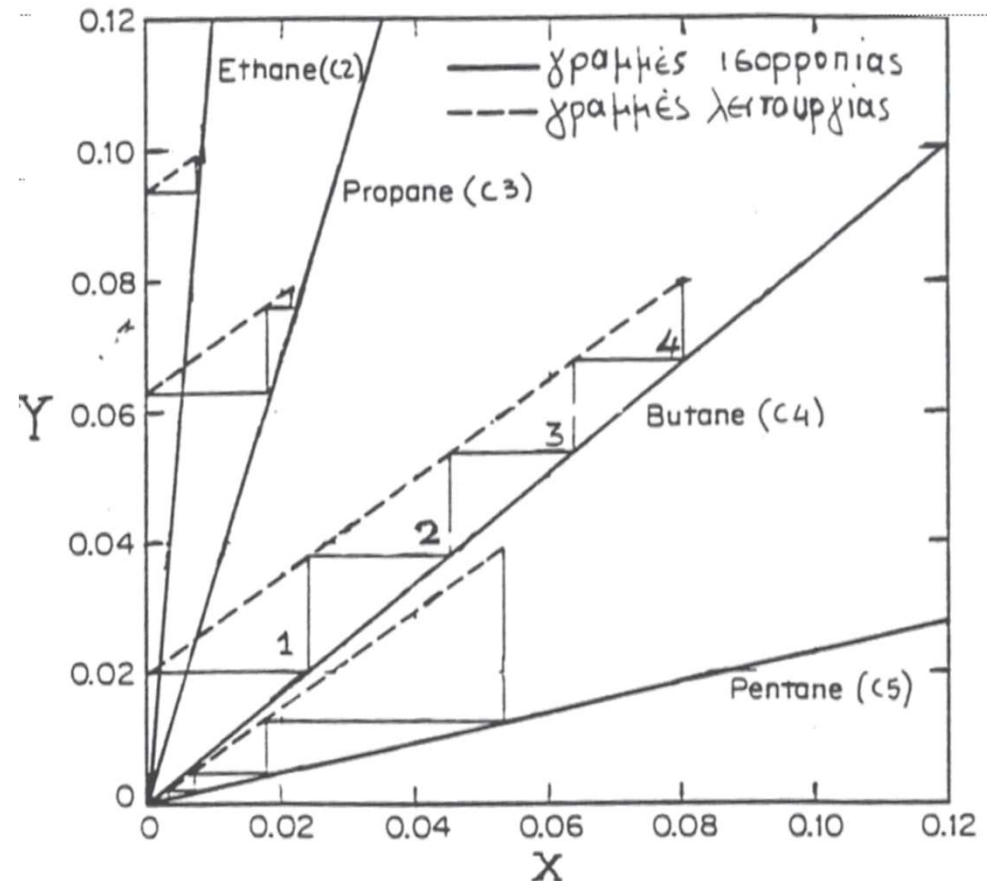
Βήμα 1^ο: Κατασκευάζονται οι γραμμές ισορροπίας των διαφόρων συστατικών.

Βήμα 2^ο: Επιλέγεται το συστατικό κλειδί με γραμμή ισορροπίας // με την γραμμή λειτουργίας, K (ή m) = L_M^s/G_M^0 .

Βήμα 3^ο: Ζωγραφίζουμε τις γραμμές λειτουργίας των υπολοίπων συστατικών (// με του συστατικού κλειδί). Γνωρίζουμε την σύσταση στην είσοδο και την έξοδο της στήλης.

Βήμα 4^ο: McCabe-Thiele για τον αριθμό θεωρητικών βαθμίδων

Βήμα 5^ο: Γραμμές λειτουργίας άλλων συστατικών // γραμμή συστατικού κλειδιού.

Παράδειγμα 1

Μίγμα αμμωνίας και αέρα (1.3 κ.β.% NH_3) σε 20°C και 1 atm εκπλύνεται με αρχικώς καθαρό νερό σε πύργο απορρόφησης αντιστροφής. Η ροή αερίων είναι $G=1200 \text{ kg/m}^2\text{h}$. Για το διάλυμα NH_3 -νερού ισχύει κατά προσέγγιση ο νόμος του Henry, εκφραζόμενος ως $\gamma=0.8x$.

- A) Να υπολογιστεί η ελάχιστη ροή ύδατος $L_{\min}$ για απορρόφηση του 80% της αμμωνίας από το αρχικό μίγμα αερίων.
- B) Ο απαιτούμενος αριθμός θεωρητικών βαθμίδων για την παραπάνω απορρόφηση αν η στήλη λειτουργεί σε λόγο ροής $L/G = 1.22$
 $(L/G)_{\min}$.

Θεωρώντας αραιό μίγμα, ισχύει ο νόμος Henry και από την εκφώνηση $G_1=G_2=G=1200 \text{ kg/m}^2\text{h}$.

Υπολογίζω τα γραμμομοριακά κλάσματα:

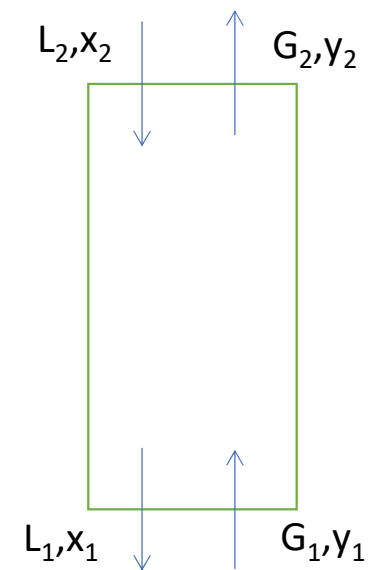
$$y_1 = \frac{\frac{1.3/\text{MB}_{\text{NH}_3}}{1.3} + \frac{98.7}{\text{MB}_{\text{αερ.}}}}{\frac{1.3}{17} + \frac{98.7}{29}} = 0.022$$

Η απορρόφηση της NH_3 είναι 80% και έτσι $y_2 = 0.022 - 0.022 * 0.8 = 0.0044$.

Έχουμε καθαρό νερό, άρα $x_2 = 0$

Από το νόμο Henry προκύπτουν ζεύγη x, y για το διάγραμμα ισορροπίας:

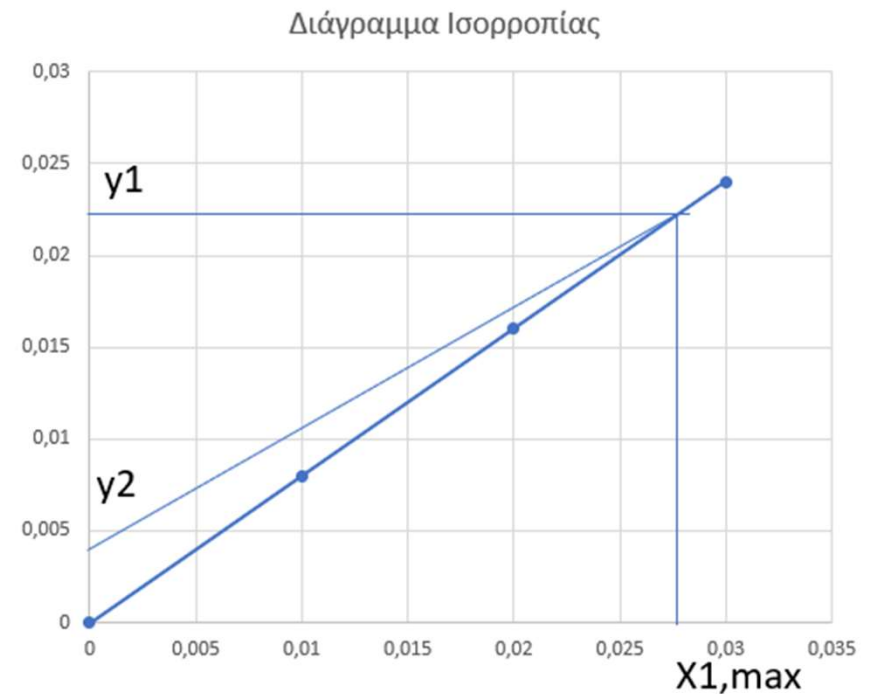
x	0	0.01	0.02	0.03
y	0	0.008	0.016	0.024

- A) 1) Το πρώτο σημείο είναι καθορισμένο στην κορυφή της στήλης $(y_2, x_2) = (0.0044, 0)$
 2) Το $(L/G)_{min}$ υπολογίζεται γραφικά συνδέοντας το πρώτο σημείο με το σημείο τομής της γραμμής ισορροπίας και της $y_1 = 0.022$.
 3) Κάτω από συνθήκες ελάχιστου λόγου ροής η συγκέντρωση του διαχωριζόμενου συστατικού είναι η μέγιστη $x_{1,max} = 0.0275$

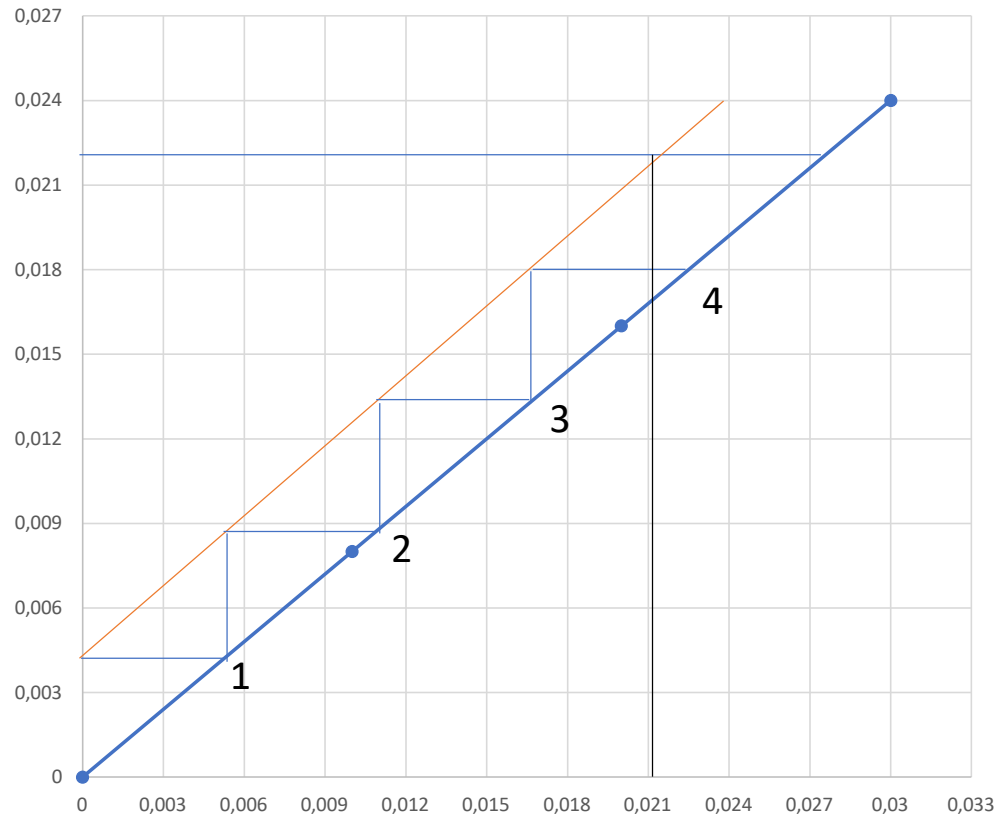
$$4) \left(\frac{L}{G}\right)_{min} = \frac{y_1 - y_2}{x_{1,max} - x_2} = \frac{0.022 - 0.0044}{0.0275 - 0} = 0.64$$

$$\text{Και } L_{min} = 7.68 \text{ kg/m}^2\text{h}$$

B) Η στήλη λειτουργεί με λόγο ροής $L/G = 1.22 * (L/G)_{\min} = 0.78$.

Διάγραμμα Ισορροπίας

Προκύπτουν 3.8 βαθμίδες και η σύσταση του υγρού στην έξοδο της στήλης $x_1 = 0.0214$.

Παράδειγμα 2

Μια διεργασία απορρόφησης κατ'αντιρροή χρησιμοποιείται για την ανάκτηση αερίου A από ένα αδρανές αέριο. Η συγκέντρωση του A πρέπει να ελαττωθεί από $\gamma_A = 0.258$ σε $\gamma_A = 0.05$ μέσω ενός καθαρού διαλύτη. Η σχέση ισορροπίας δίνεται ότι $\gamma_A = 4 x_A$.

- A) Βρείτε τον ελάχιστο λόγο υγρό/αέριο με βάση το αδρανές αέριο και διαλύτη.
- B) Βρείτε τον αριθμό των βαθμίδων εάν ο πραγματικός ρυθμός υγρού είναι το 1.2 τα τιμές του ελάχιστου.

A) Έχουμε καθαρό διαλύτη οπότε το $x_2=0$
και από την ισορροπία έχουμε ότι $y_A=4x_A$

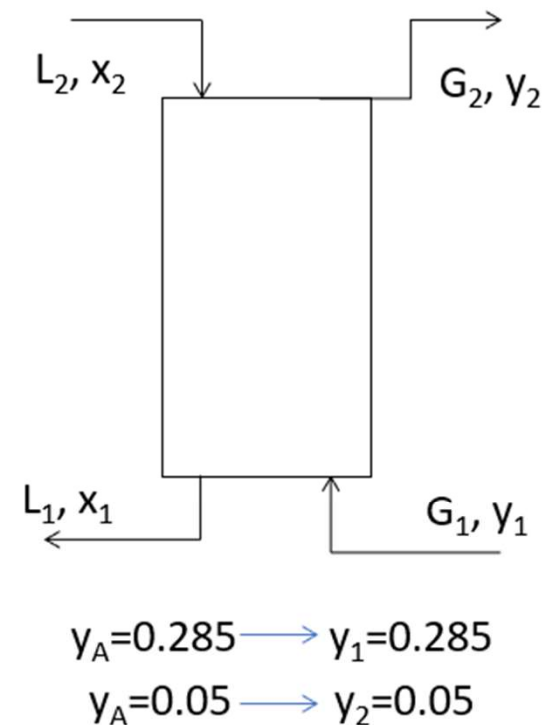
Για το πυκνό μίγμα έχουμε ότι ισχύει

$$Y_1 = \frac{y_1}{1-y_1} = \frac{0.285}{1-0.285} = 0.3986$$

$$Y_2 = \frac{y_2}{1-y_2} = \frac{0.05}{1-0.05} = 0.0526$$

$$X_2 = \frac{x_2}{1-x_2} = 0$$

Θέλουμε να κατασκευάσουμε το διάγραμμα ισορροπίας Y-X (τροποποιημένο)
Φτιάχνουμε τον Πίνακα του x, y, X, Y .

12/1/2022

$$B) \left(\frac{L'}{G'}\right) = 1.2 \left(\frac{L'}{G'}\right)_{min} = 5.54$$

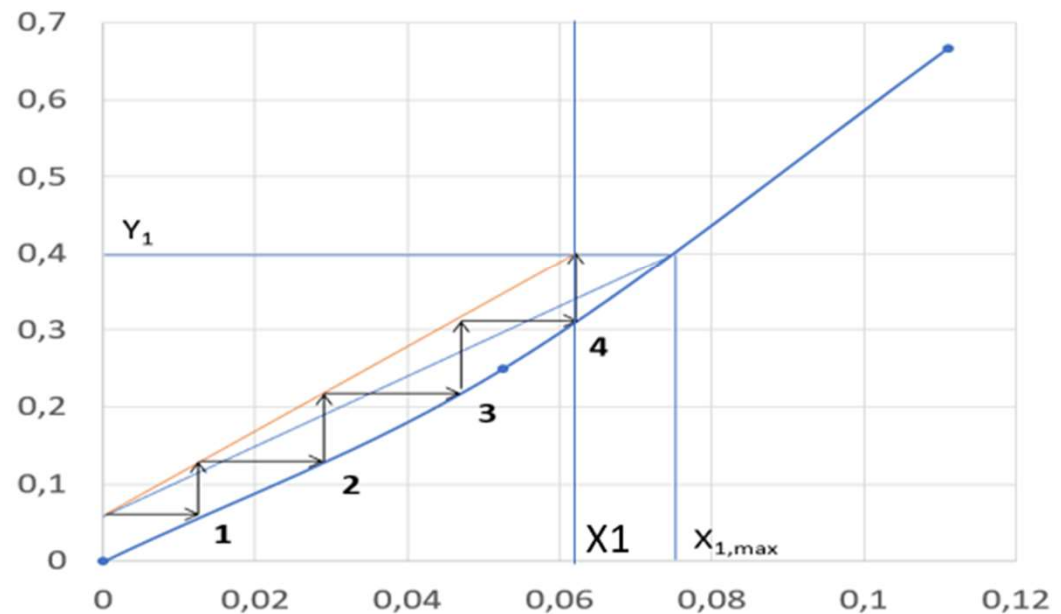
$$G'(Y_1 - Y_2) = L'(X_1 - X_2) \longrightarrow X_1 = \left(\frac{1}{\left(\frac{L'}{G'}\right)}\right)(Y_1 - Y_2) = 0.062$$

Οπότε προκύπτει ότι η γραμμή λειτουργίας συνδέει τα σημεία

$$B(X_2, Y_2) = (0, 0.0526)$$

$$A(X_1, Y_1) = (0.062, 0.3986)$$

Βαθμίδες από το B στο A ανάμεσα στην γραμμή λειτουργίας και την γραμμή ισορροπίας N=4

Παράδειγμα 3

Αμμωνία πρόκειται να απορροφηθεί από μίγμα αερίων, με τη χρήση νερού σαν απορροφητικό μέσο, σε πύργο απορρόφησης κατά αντιστροφή που λειτουργεί με 1 atm και 20°C. Το εισερχόμενο αέριο μίγμα περιέχει 30 mol% NH_3 και το νερό που θα χρησιμοποιηθεί είναι απολύτως καθαρό από NH_3 . Ο ρυθμός ροής του H_2O θα είναι 3.5 mol ανά mol αμμωνίας στο αέριο μίγμα. Υπολογίστε την συγκέντρωση της αμμωνίας στο νερό που εγκαταλείπει τον πύργο εάν έχουμε διαθέσιμες 2 θεωρητικές βαθμίδες.

Έχουμε αραιό μίγμα και σταθερή πίεση 1 ατμόσφαιρας.

Υπάρχουν διαθέσιμες 2 θεωρητικές βαθμίδες.

Από την εκφώνηση ξέρουμε ότι εισέρχονται 30% NH_3 και αυτό μεταφράζεται σε $y_1 = 0.3$. Επίσης έχουμε ότι στην είσοδο έχουμε καθαρό νερό οπότε $x_2 = 0$

Δίνεται ότι ο ρυθμός ροής του νερού είναι

$$L = 3.5 \left(\frac{\text{mol}}{\text{molNH}_3} \right) \longrightarrow \left(\frac{L}{G} \right) = 3.5 * 0.3 = 1.05$$

Άρα το ζητούμενο είναι να υπολογιστεί το x_1 .

Για τον υπολογισμό του x_1 είναι να κάνουμε χρήση της εξίσωσης Kremser:

$$\frac{y_1 - y_2}{y_1 - mx_2} = \frac{A_0^{N+1} - A_0}{A_0^{N+1} - 1} \quad (1)$$

$A_0 =$ παράγοντας απορρόφησης που δίνεται από την σχέση, $A_0 = \frac{L}{m \cdot G}$ (2)

Από τα βιβλιογραφικά δεδομένα προκύπτει πως για θερμοκρασία $T=20^{\circ}\text{C}$ το $1/H_i=0.4$ άρα $H_i=2.5$

Όποτε $m=H_i/p \rightarrow m=2.5$

Έτσι αφού έχει υπολογιστεί η τιμή του m , από την (2) μπορεί να υπολογιστεί και η τιμή του A_0 και είναι ίση με 0.42

Από την γραμμή λειτουργίας:

$$G(y_1-y_2) = L(x_1-x_2) \xrightarrow{x_2=0} y_1-y_2 = \frac{L}{G}(x_1) \quad (3)$$

Οπότε πλέον αντικαθιστώντας στην εξίσωση (1) την εξίσωση (3) και επιλύοντας τες προκύπτει η απάντηση στο ζητούμενο $x_1=0.106$

Παράδειγμα 4

Ζητείται να ελαττωθεί η συγκέντρωση συστατικού A σε αέρια φάση από 0.1 σε 0.005 γραμμομοριακό κλάσμα. Ο αρχικός διαλύτης περιέχει 0.01 A, αφού επαναχρησιμοποιείται. Ο λόγος των γραμμομοριακών ροών υγρού/ αερίου είναι 1.5 φορές μεγαλύτερος του ελάχιστου και η σχέση ισορροπίας δίνεται $Y=3X^2$. Στην είσοδο η παροχή αερίου είναι 100 kmol/h, η θερμοκρασία στην στήλη είναι 20°C και η πίεση 1 atm. Να υπολογιστεί το L'_{min} και ο αριθμός των θεωρητικών βαθμίδων.

Από εκφώνηση έχουμε πυκνό μίγμα με εξίσωση ισορροπίας $Y=3X^2$.

Δίνονται $y_1=0.1$, $y_2=0.005$ και $x_2=0.01$ και $\frac{L'}{G'} = 1.5 \left(\frac{L'}{G'}\right)_{\min}$, με $G'=100\text{kmol/h}$.

Υπολογίζω τα Y και X για το πυκνό μίγμα,

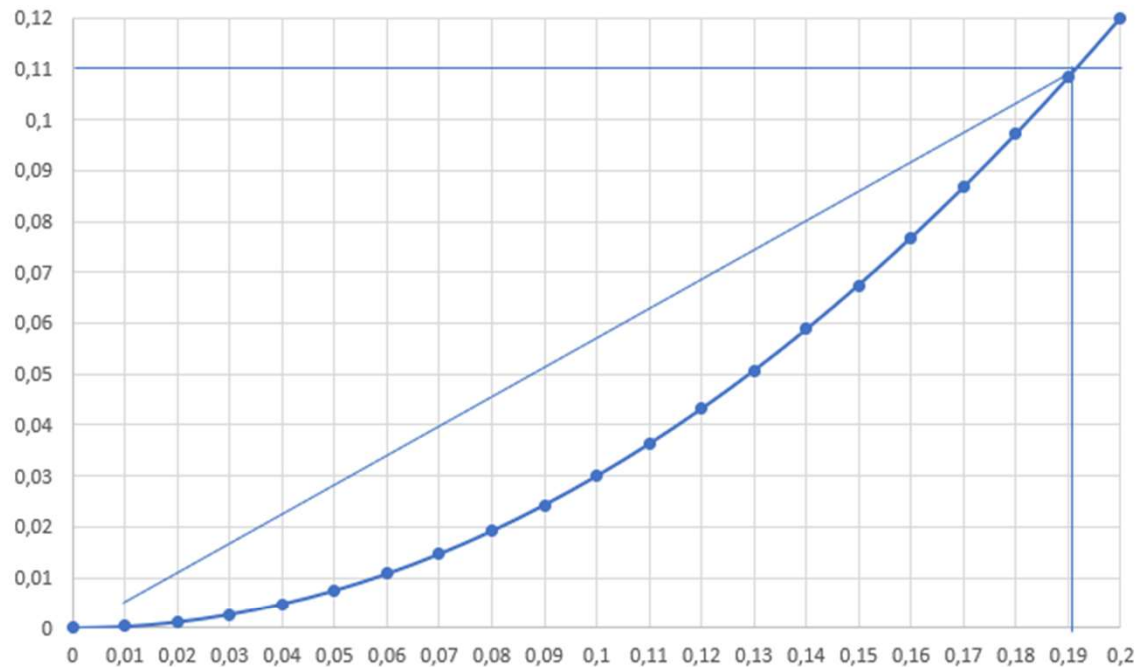
$$Y_1 = \frac{y_1}{1-y_1} = \frac{0.1}{0.9} = 0.111$$

$$Y_2 = \frac{y_2}{1-y_2} = \frac{0.005}{0.995} = 0.005$$

$$X_2 = \frac{x_2}{1-x_2} = \frac{0.01}{0.99} = 0.0101$$

Για διάφορες τιμές των X παίρνω το αντίστοιχο Y και κατασκευάζω το διάγραμμα ισορροπίας.

Διάγραμμα ισορροπίας

$$X_{1,max}=0.19$$

$$\left(\frac{L'}{G'}\right)_{min} = \frac{Y_1 - Y_2}{X_{1,max} - X_2} = \frac{0.11 - 0.005}{0.19 - 0.01} = 0.5833$$

$$\text{Άρα } \frac{L'}{G'} = 1.5 * 0.5833 = 0.875$$

$$\text{και } L'_{min} = 100 * 0.5833 = 58.33 \text{ kmol/h}$$

$$\frac{L'}{G'} = \frac{Y_1 - Y_2}{X_1 - X_2} \rightarrow 0.875X_1 - 0.875X_2 = Y_1 - Y_2 \rightarrow X_1 = 0.13$$

Άρα η γραμμή λειτουργίας έχει κλίση 0.875 και περνά από τα σημεία (0.01, 0.005) και (0.13, 0.11)

